

Μεταβατικές - διαρθρωτικές λέξεις ή φράσεις:

α) Λέξεις που δηλώνουν χρονική σχέση:

ταυτόχρονα,
συγχρόνως,
προηγουμένως,
ύστερα,
έπειτα,
στη συνέχεια, ύστερα από αυτό
αμέσως,
τέλος,
κατόπιν,
εν τω μεταξύ, κατά τη διάρκεια
αργότερα, καθυστερημένα
τώρα, κατά διαδοχικές φάσεις
πριν,
ενώ,
καθώς,
αφότου ...

γ) Λέξεις ή φράσεις που δηλώνουν αντίθεση - εναντίωση:

ωστόσο,
αντίθετα,
εντούτοις,
παρόλο που,
αντίστροφα,
απεναντίας, όχι μόνο... αλλά και να,
μολαταύτα, μολονότι, παρ' όλα αυτά
άλλωστε, όχι μόνο δεν... μα ούτε
ακόμα και αν, στον αντίποδα
σε αντίθεση μ' αυτό,
δε συμβαίνει όμως το ίδιο ...

ε) Λέξεις ή φράσεις που δηλώνουν συμπέρασμα:

επομένως,
συνεπώς,
συμπερασματικά,
άρα,
επιλογικά,
κατά συνέπεια,
όπως προκύπτει,
ανακεφαλαιώνοντας
αυτό έχει ως αποτέλεσμα,
για τους παραπάνω λόγους

η) Λέξεις ή φράσεις που δηλώνουν έμφαση:

πράγματι,
ιδιαίτερα,
ξεχωριστά,
αξίζει να τονιστεί,
ιδιαίτερα σημαντικό θεωρείται,
εκείνο που προέχει,
είναι αξιοπρόσεκτο/αξιοσημείωτο ότι,
προπάντων,

β) Λέξεις ή φράσεις που δηλώνουν πρόσθεση/ συμπλήρωση ή ομοιότητα/αναλογία:

επιπλέον, συμπληρωματικά,
επίσης,
ακόμα,
επιπροσθέτως,
παράλληλα,
εξάλλου,
εκτός απ' αυτό, μεταξύ των άλλων
συμπληρωματικά,
κοντά σ' αυτό,
ας σημειωθεί ακόμη ότι,
δεν πρέπει να λησμονούμε ακόμη ότι,
θα αποτελούσε παράλειψη αν...

ομοίως, παρόμοια, ομοιότροπα, ανάλογα,
όπως ... έτσι

δ) Λέξεις ή φράσεις που εισάγουν επεξήγηση:

με άλλα λόγια,
ειδικότερα, συγκεκριμένα
αυτό σημαίνει ότι,
δηλαδή,
συγκεκριμένα,
σαφέστερα, μία άλλη ερμηνεία,
μια διευκρίνιση στο σημείο αυτό είναι απαραίτητη,
για να γίνει πιο σαφές,
ακριβέστερα...

στ) Λέξεις ή φράσεις που δηλώνουν τοπική σειρά ή σχέση:

σε τοπικό/παγκόσμιο/εθνικό
επίπεδο,
στο σημείο αυτό,
....

θ) Λέξεις ή φράσεις που δηλώνουν διάζευξη:

ή - ή, είτε - είτε, ούτε - ούτε

ι) σχέση αιτίου:

αυτό οφείλεται σε, με το αιτιολογικό
ότι, εξαιτίας, με αφορμή, το
κίνητρο/ελατήριο/ οι ωστικές δυνάμεις
των πράξεων, αυτό
οδήγησε/δημιούργησε την κατάσταση,
το έναυσμα της πράξης, κινήτηριες
δυνάμεις, μια και, αφού, αυτό

ειδικά,
περισσότερο,
το κυριότερο όμως είναι,
αναντίρρητα,
είναι σαφές,
είναι γεγονός,
οπωσδήποτε,
βέβαια, φυσικά, πρέπει να τονιστεί/να σημειωθεί ...

ι) Σχέσεις συγκριτικές:

Το κυριότερο, συγκριτικά με,
περισσότερο από, το πιο σαφές σε
σχέση με, διαφορετικό από, στην
πρώτη θέση από όλους,
προτεραιότητα αποτελεί...

ια) επιμεριστικές:

Αφενός αφετέρου,
από τη μια ... από την άλλη

ιγ) σχέση αιτίου-αποτελέσματος:

ως επακόλουθο, κατά συνέπεια, αποτέλεσμα/απόρροια/απότοκο όλων αυτών, και γι' αυτό,
ώστε, έτσι, λοιπόν....

ιδ) σχέσεις υποθετικές:

εάν, εφόσον, με τον όρο/ προϋπόθεση, με τη δέσμευση, με την υπόσχεση, με την
υποχρέωση, σε περίπτωση που, εάν και εφόσον...

ιε) επιβεβαίωσης:

βεβαίως, φυσικά, αναμφίβολα/αναμφισβήτητα, είναι γενικά παραδεκτό, μάλιστα,
άλλωστε, εξάλλου

ιστ) σχέση απαρίθμησης:

πρώτον.... δεύτερον, το επόμενο επιχείρημα, τέλος

Άλλες χρήσιμες εκφράσεις, όταν:

1. Θέλουμε να διατυπώσουμε τις αιτίες ενός φαινομένου, μίας κατάστασης σε μια παράγραφο:
 - Η διερεύνηση και προσέγγιση του φαινομένου του/των ... παραπέμπει σε ένα (σύνθετο) πλέγμα παραγόντων-συνθηκών που ευνοούν την εκδήλωσή του στην εποχή μας.
 - Στη διαμόρφωση (του αρνητικού αυτού παράγοντα) σημαντικότερο ρόλο διαδραματίζει ...
 - Τα βαθύτερα αίτια (της κοινωνικής αυτής μάστιγας) πρέπει να αναζητηθούν...
 - Το φαινόμενο αυτό συνδέεται άμεσα...
 - Αυτό που κυρίως ευθύνεται για την έξαρση...
 - Το πρόβλημα αυτό ανάγεται σε πολλά και σύνθετα αίτια...
 - Θα άξιζε όμως ν' αναρωτηθεί κανείς σε ποιους λόγους οφείλεται...
 - Δεν πρόκειται, ωστόσο, ν' ανακαλύψουμε τα πραγματικά αίτια του (νοσηρού) αυτού φαινομένου, αν δεν λάβουμε υπόψη...
1. Θέλουμε να συνδέσουμε τη θεματική πρόταση με τις λεπτομέρειες της παραγράφου που έχουμε ήδη αρχίσει:
 - Ειδικότερα...
 - Πράγματι
 - Πιο συγκεκριμένα
 - Αναλυτικότερα
 - Γι' αυτό λοιπόν
 - Με άλλα λόγια
 - Φυσικά
 - Βέβαια

- Αναντίρρητα
- Έτσι
- Οπωσδήποτε
- Αρχικά
- Στην περίπτωση αυτή
 - Αυτό ισχύει στο μέτρο που
 - Είναι αλήθεια ότι
 - Η διαπίστωση αυτή δεν αποτελεί λεκτική υπερβολή
 - Εκείνο που έχει ιδιαίτερη σημασία
 - Με αφετηρία τη θέση αυτή
 - Κατά συνέπεια είναι ανάγκη
 - Σε μια τέτοια περίπτωση
 - Στο πλαίσιο αυτό κατανοούμε
 - Με δεδομένα τα παραπάνω δεν εκπλήσσει το γεγονός ότι

2. Θέλουμε να συντάξουμε την κατακλείδα της παραγράφου:

- Αβίαστα, λοιπόν, συνάγεται το συμπέρασμα
- Συνοψίζοντας μπορούμε να επισημάνουμε
- Γίνεται, επομένως, εύκολα αντιληπτό
- Εύκολα, λοιπόν, μπορεί ο καθένας να συμπεράνει
- Από όλα τα παραπάνω γίνεται φανερό
- Εύκολα, λοιπόν, οδηγούμαστε στο συμπέρασμα
 - Συμπερασματικά, έχει καταστεί σαφές
-

3. Θέλουμε να συντάξουμε παραγράφους, για να καταδείξουμε τις θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις ενός φαινομένου:

- Η σοβαρότητα ωστόσο του φαινομένου... αξιολογείται από τις επιδράσεις του στ...
- Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα...
- Το ίδιο (θετικά ή αρνητικά) αντανακλά η ύπαρξη του παράγοντα (αυτού) στην
- ατομική και κοινωνική ζωή...
- Ανυπολόγιστες, όμως, είναι οι επιπτώσεις...
- Στις (θετικές ή αρνητικές) επιπτώσεις συγκαταλέγονται...
Ένα άλλο σύμπτωμα, όχι αμελητέο, είναι και τούτο...

4. Θέλουμε να προτείνουμε τρόπους αντιμετώπισης ενός φαινομένου:

- Το νοσηρό αυτό φαινόμενο θα αντιμετωπισθεί ριζικά, αν...
- Επιτακτική προβάλλει η ανάγκη της άμεσης δραστηριοποίησης...
- Αποφασιστικής σημασίας κρίνεται η συμβολή...
- Σημαντικός είναι ο ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει...
- Αμετάθετο χρέος έχουμε ...
- Χωρίς όμως την εκδήλωση της ατομικής και συλλογικής προσπάθειας η αντιμετώπιση του προβλήματος καθίσταται δυσχερής...